

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2001/2015
28.09.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радомир Спасојевић, адвокат из ..., против туженог ... предузећа „ББ“ - ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 807/2015 од 24.06.2015. године, у седници одржаној 28.09.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 807/2015 од 24.06.2015. године у ставу првом изреке, тако што се одбија жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П1 399/14 од 06.02.2015. године у делу првог става изреке којим је досуђено тужиоцу 164.534,50 динара и у ставу трећем изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка од 36.000,00 динара у року од 15 дана од достављања отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 399/14 од 06.02.2015. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете због незаконитог отказа у периоду од 01.11.2010. године до 18.04.2013. године плати укупно 586.941,49 динара, са припадајућом законском затезном каматом на сваки појединачно опредељен месечни износ ближе одређен у изреци пресуде од доспелости до исплате; ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име неисплаћеног регреса у периоду од 01.11.2010. године до 18.04.2013. године, плати укупно 91.863,70 динара, са припадајућом законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ ближе одређен у изреци пресуде. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име разлике између исплаћене накнаде зараде за време суспензије до припадајуће зараде у периоду од 19.07.2010. године до 29.09.2010. године плати укупно 27.093,75 динара са припадајућом законском затезном каматом на сваки

појединачни месечни износ ближе одређен у изреци пресуде; ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова спора плати 161.225,00 динара са законском затезном каматом од 06.12.2015. године.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 807/2015 од 24.06.2015. године, ставом првим изреке преиначена је пресуда Основног суда у Ваљеу П1 399/14 од 06.02.2015. године у делу става првог изреке, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете у виду изгубљене зараде због незаконитог отказа у периоду од 01.11.2010. године до 18.04.2013. године, плати износ преко износа од 409.056,29 динара до износа од 586.941,49 динара, са припадајућом законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ ближе одређен у изреци пресуде, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име разлике између исплаћене накнаде зараде до припадајуће зараде, за период удаљења од 19.07.2010. године до 29.09.2010. године, плати укупно 27.093,75 динара са припадајућом законском затезном каматом на сваки месечни износ ближе одређен у изреци пресуде; ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Ваљеу П1 399/14 од 06.02.2015. године у преосталом делу става првог изреке, у ставу другом и четвртм изреке; ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка по жалби од 9.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући пресуду у побијаном делу на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Ваљеу П1 1255/10 од 14.04.2011. године поништено је решење туженог од 29.09.2010. године о отказу уговора о раду тужиоцу и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад сагласно одговарајућем уговору о раду и анексима. Пре отказа уговора о раду, тужилац је био удаљен са рада у периоду од 19.07. до 29.09.2010. године на основу решења туженог бр. 01-2459 од 16.07.2010. године, због учињене повреде радне обавезе. За време привременог удаљења тужилац је остваривао накнаду зараде у висини 1/3 основне зараде. Разлика између исплаћене накнаде зараде за период удаљења и пуне зараде износи 27.093,75 динара. Тужилац је био у радном односу на одређено време у предузећу „ВВ“, у периоду од 01.10.2010. године до 31.10.2010. године и остварио је зараду од 16.156,99 динара за октобар 2010. године. Код Националне службе за запошљавање тужилац је био пријављен у евиденцији лица која траже запослење у периоду од 04.11.2010. године до 18.04.2013. године, а у

периоду од 01.11.2010. године до 31.10.2011. године примио је новчану накнаду у укупном износу од 164.543,50 динара, односно месечно по 13.711,21 динар. Из налаза вештака економско-финансијске струке утврђено је да зарада коју би тужилац остварио на раду код туженог у периоду од 01.10.2010. године до 18.04.2013. године износи укупно 589.747,98 динара. Када се узме у обзир остварена зарада од 16.159,99 динара у октобру 2010. године, када је био запослен у предузећу „ВВ“, зарада коју би тужилац остварио на раду код туженог износи 573.590,79 динара. Када се од накнаде штете у виду изгубљене зараде од 573.590,79 динара, одузме износ примљене накнаде код Националне службе за запошљавање од 164.534,50 динара, добије се износ од 409.056,29 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је обавезао туженог да тужиоцу накнади штету због незаконитог отказа у висини изгубљене зараде од 586.941,49 динара и на име разлике зараде за време привременог удаљења од 27.093,75 динара.

Одлучујући о жалби туженог другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду тако што је одбио захтев за накнаду штете у виду изгубљене зараде због незаконитог отказа за износ од 164.534,50 динара, са образложењем да је овај износ тужилац остварио код Националне службе за запошљавање у периоду од 01.11.2010. године до 31.10.2011. године, као корисник новчане накнаде, те да се за тај износ мора умањити укупан износ изгубљене зараде. Осим тога, одбијен је захтев за накнаду штете у висини разлике између исплаћене накнаде зараде и припадајуће зараде за период удаљења са рада, са образложењем да тужилац није оспоравао решење о удаљењу које је било основ за исплату накнаде зараде у том периоду.

По оцени Врховног касационог суда тужилац основано указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 191. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09) прописане су правне последице незаконитог отказа. Према ставу 2. овог члана, поред враћања на рад, послодавац је дужан да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону, општем акту и уговору о раду и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање, а према ставу 3. накнада штете умањује се за износ прихода које је запослени остварио по основу рада, по престанку радног односа.

Закон о запошљавању и осигурању у случају незапослености („Службени гласник РС“ бр. 36/09, 88/10) у члану 64. прописује, да је обавезно осигурање за случај незапослености део система обавезног социјалног осигурања грађана, којим се обезбеђују права за случај незапослености на начелима обавезности, узајамности и солидарности. Та права су према ставу 2. истог члана, новчана накнада, здравствено осигурање и пензијско и инвалидско осигурање у складу са законом и друга права у складу са законом. Према члану 65. истог закона, средства за остваривање права из обавезног осигурања обезбеђују се из доприноса за обавезно осигурање за случај незапослености и из других средстава обезбеђених у складу са законом. Право

незапосленог на новчану накнаду у случају престанка радног односа или престанка обавезног осигурања, по таксативно набројаним основима, прописано је чланом 67. овог закона.

Из цитираних законских одредаба произлази да је право на новчану накнаду у случају незапослености право из обавезног социјалног осигурања грађана и накнада коју корисник – незапослени прима по том основу, без обзира на разлог због кога је престао радни однос, не може се сматрати приходом који је запослени остварио по основу рада, по престанку радног односа, у смислу члана 191. став 3. Закона о раду, тако да накнада штете због незаконитог отказа о којој се одлучује у судском поступку, не може да буде умањена у висини примљене накнаде. За овај поступак није релевантно да ли ће Национална служба за запошљавање тражити од корисника да врати примљену накнаду, јер ако то буде захтевала спровешће одговарајући поступак и то је однос који ће се између њих расправити по правилима Закона о запошљавању и осигурању у случају незапослености. Имајући ово у виду, у конкретном случају није постојао правни основ да се накнада штете због незаконитог отказа умањи за 164.534,50 динара колико је тужилац, као корисник новчане накнаде, примио од Националне службе за запошљавање у периоду од 01.11.2010. године до 31.10.2011. године.

Осим наведеног, по оцени Врховног касационог суда погрешан је закључак другостепеног суда да тужилац нема право на накнаду штете у висини разлике између исплаћене накнаде зараде и припадајуће зараде за период удаљења са рада од 19.07. до 29.09.2010. године.

На основу решења о привременом удаљењу са рада бр. 01-2459 од 16.07.2010. године тужиоцу је у периоду удаљења исплаћена накнада зараде у висини 1/3 основне зараде. Одредбом члана 169. тачка 2. Закона о раду, прописано је да запосленом припада разлика између примљеног износа накнаде зараде и пуног износа основне зараде, ако запосленом не престане радни однос у смислу члана 179. тачка 2. до 4. овог закона. Тужени је тужиоцу отказао уговор о раду на основу члана 179. тачка 2. Закона о раду, међутим, решење о отказу уговора о раду је поништено правоснажном судском одлуком. Цитирана законска одредба којом се прописује обавеза послодавца да запосленом исплати разлику зараде за период удаљења у случају да запосленом није престао радни однос, не значи да та обавеза настаје само у ситуацији када по истеку удаљења послодавац не донесе решење о отказу уговора о раду, већ се односи и на ситуацију када је донето решење о отказу уговора о раду које је поништено правоснажном судском одлуком. По оцени Врховног касационог суда, у том случају удаљење није оправдано правоснажношћу решења о отказу уговора о раду и стога решење о удаљењу нема правно дејство. То даље значи, да нема ни последица насталих доношењем решења о привременом удаљењу са рада, па ни основа за исплаћену накнаду зараде у умањеном износу, због чега је у конкретном случају тужени дужан да тужиоцу исплати разлику између износа примљене накнаде зараде и пуног износа основне зараде од 27.093,75 динара, у складу са наведеним чланом 169. тачка 2. Закона о раду, који право на исплату разлике не одређује у односу на решење

о удаљењу, већ према томе да ли је запосленом престао радни однос применом отказних разлога из члана 179. тачка 2. до 4. Закона о раду.

Како је првостепени суд правилно применио материјално право када је обавезао туженог да тужиоцу накнади штету због изгубљене зараде за спорни период од 164.534,50 динара са припадајућом законском затезном каматом, као и да му исплати разлику накнаде зараде за време удаљења од 27.093,75 динара са припадајућом законском затезном каматом, Врховни касациони суд је, на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, преиначио другостепену пресуду и одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је у смислу члана 154. став 1. у вези са чланом 165. став 2. ЗПП, досудио тужиоцу трошкове ревизијског поступка од 36.000,00 динара за састав ревизије у смислу тарифног броја 16. (правни лекови) Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката, с обзиром на успех тужиоца у ревизијском поступку, због чега је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић